מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

עבודה זרה ה-ב

עניין: אין בן דוד בא עד שיכלו נשמות שבגוף

תוס׳ נדה יג:

עד שיכלו כל הנשמות שבגוף. והא דאמר (שבת דף קיח:) לחילמי אמרו יכולין ג׳ שבועות מיד היו נגאלים וי״ל דהכא היו יולדות בכרס אחד:

מהרש״א נדה יג:

אין בן דוד בא כו׳ בתוספות בד״ה עד שיכלו כל הנשמות שבגוף והא כו׳. וי״ל דהרבה היו יולדות בכרס אחד עכ״ל. וכן יש לומר דהיה זכו תמיכה אחת ליצנות דקאמר מיד נגאלין אבמי דמוק לתיך יהיו יולדות כ״כ הרבה כל הנשמות שבגוף שהיו רוצין להוליד לעתיד ואולי שהוא כענין שאמרו שהיתה אשה אחת יולדת במלריס ששים ריבוע בכרס אחד והוא אשה שהיה שקול כנגד ישראל כן אם יזכו ישראל תלד אשה כענין זה ס׳ ריבוע בכרס אחד שהטעלד יהיה כששים ריבוע נשמות שבגוף ולפי זה יתפרש הא קרע למייתי טפי שאמר כי רוב אחד מלפני יעקוף בנשמות הרבה שהיו עמיתי בגוף כי אותו רוב יהיה שקול כנגד אותן נשמות ורוב נאמר על מי שיש לו מעלה יתירה כמ״ש ואשה עליו רוב ס׳ וגו׳ ולזה אמר רוב בלשון יחיד ונשמות בלשון רבים וק״ל:

דברי שאול

ולפעלייד הכוונה עפמ״ש אשה אחת יולדת ששים בכרס אחד ומכי הלכים ישנו הנשיות ונשוטטיט מרט ילחי אם שילחי ופירשו בשם אקרוים הארוי זיל וכמדומה שכן הוא בכתבי הקודש שלו דהשנין הוא דנאמר יש בת עד שיכלו כל הנשמות שבגוף ולפי״ז אם לא היתה אי כי כלים כל הנשמות אשר וסי בן דוד בא אך לאחר שיתשים הוא מוכרח להתגלגל היא מהרים הנשמות שכבר נתו לאדם להתרחות בשעה אחרת לכך בהאי זמן הנשמות שבגוף נלחה אשה ויש ונשוטטיט מרט ילחי אם שילחי שילחי נדרוות הלחיוניס עוד נדולי ישראל ס״ם נשם שרך כשאר נדרוות הלחיוניס עשים שהם מבלבל דרוות הלחיוניס ונלי קשה הנשמות שבגוף מתקשים והלכים לפי ערך קטנות הדרוות וכדרלי לא יהיו נשמה אחת שיהיה כרחוים הרחיוניס ובזה יש לאמר בשי ובחזק מוכח שנשוטטיט מלמלה לא הלחי לא נתו לאדם אריל נם נדרוו נכתבכל מסדרות מחשבות ואחבה ולולא החלי לי קשה כבר כלי הנשמות ולא היה נתיב לאדם רק שבעה החלי ים מבלבל ומוכרח להתבלבל ובזי שריך אריל ונם מלין ניד בת עד שיכלו כל הנשמות ובזי חדם לי לא חיתה לא היה נתין לאדם אלא כמי שלא נתו לאדם שלולא הבלבל הי הנשמה מתקנן ואילך כפי קטנות הדרוות ולא היה כתבים לכלים רק שבעה הבלבל בת הנשמה שהיתה כבר ואיכ חדוי ואחלי הנשמות שבר״ת שכבר הי ולכך נתבים תכתו לבני חרס והבן כי התיתה כי לא נתלי נשיר ד׳ נשיר המקובלים בבזי שלולא כלום וזה נדעתי אם שאמר הכוונה יבזי שקבן יפי נלקח והלשיר לבני עלים ואז יכלו הנשמות שבגוף לבי נעמה לחיסכים ויהיה שחתים שלולא שבא יהיו הנשמות שבכבר יהיו ויהי נעמה לחיסכם.

עין אליהו

אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף. התוספות (בגדה י״ג ע״ב) הקשו איך אמרו (בשבת ק״ח) אלמלא שמרו ישראל שני שבתות מיד היו נגאלים וכן מבואר (סנהדרין צ״ח) שהשיב שבוא יבוא משיח היום, אם תשמעו בקולו. ואיך יוכל לבוא הא לא כלו הנשמות שבגוף.

והנראה שהכו״פ בסופו ביאר מה דכתיב (בסוף מלאכי ג׳, כ״ג) הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בא יום ה׳ הגדול והנורא. וא״כ בטרם שיבא משיח יבא אליהו והקשה ג״כ איך השיב שבא יבא היום והלא לא בא אליהו מאתמול, ותירץ דהנה יש שני קצים. בעתה וקץ של אחישנה. קץ של בעתה מתחלה בא יבא אליהו וביום שאחריו יבא משיח אבל אחישנה כשיעשו תשובה אזי יוכל לבא תיכף אף שלא בא אליהו מאתמול.

ובזה יתורצו ג״כ הקושיות הנ״ל אימתי אמרינן שאין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף דוקא כשיהיה הקץ של בעתה אבל כשיהיה הקץ של אחישנה ויעשו תשובה אף שלא יצאו כל הנשמות שבגוף בא יבא ולכן אמר לו היום ואמרו אלמלא שמרו ישראל שני שבתות מיד הם נגאלים.

זהר פקודי דף רנג ע״א

האמס בגין דבכאי סיכלא קיימין כל נשמתין וכל רזמין דזמינין לאתחת בבני נשא מיומא דאתבדי עלמא. ועל דא סיכלא דא נקבות כל חיטן נשמתין דנפקין מסיהא נסר דנויד ונפיק ובגין דא סיכלא דא לא קיימא לעלמין בריקניא. (ה) ומיומא דאתחרב בי מקדשא לא עאלו הכא נשמתין לאתרין וכד יסתיימן מלין סיכלא קיימא (ב) בריקניא ויתפקד מלעילא וכדין ייתי מלכא מסיחא ואתחבר סיכלא דא לעילא ויתבר סיכלא

תשובות בעלי התוספות נספח א׳

19. מורי חמי זצ״ל אמר בשם הר״י חסיד זצ״ל: אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף״). פי׳ חדר יש ברקיע וגוף שמו (בכל) [וכל] הנשמות העתידות לינתן בבני אדם בתוכו, ומלאך הממונה על ההריון לוקח מן החדר ומשים במעי אשה. ולפעמים טועה (ולית) ומשים נשמה שראויה להיות גוי במעי יהודית, ואותו נעשה משומד. ולפעמים משים נשמה שראויה להיות יהודי במעי גויה, ואותו נעשה גר. מצאתי.

זהר חדש דף י ע״ג

לאשתצאה מן עלמא. א״ר חייא א״כ אין להם נשמד לגוים אלא אותה הנפש החיה. א״ר יוחנן כן הוא. א״ר אלעזר ולישראל מאן יהבא. תוה רבי חייא. א״ר אלעזר ת״ח דתנן ג) **בא לישהר מסייעין אותו מאי סיוע יהבין ליה אלא ההוא נשמתא קדישא למהוי ליה סהך דיהבין ליה לסיעא ליה בעלמא דין ובעלמא דאתי. א״ר אלעזר עד תלים׳ שנין אשתדלותיה דב״נ בההוא נפש חייתא מתליסר שנין ולעילא אי בעי למהוי זכאה יהבין ליה ההיא נשמתא קדישא עלאה דאתנזרת מבורסי יקרא דמלכא ד), א״ר יהודה הינו טעמא דתנינן בתלת עשר**

זהר חדש דף עח ע״ד

גוי שיעשה תשובה ויתפרש מע״ז ומעבירה יעול הקב״ה ביה רוח קדישא ונפשא קדישא. וע״ד יש לו חלק לעוה״ב ט״ו) **ולא עם בני ישראל אלא חלק בפני עצמו ועולם בפני עצמו** ט״ז) **וכל זה למה בשביל השמרים שיש בגופו שהם מן הטומאה. והרוח הקדושה ונפש הקדושה שישב עליהם השמרים** (נ״א שישבו על השמרים) **בחזקה גדולה יביאו לה לזה הגוף כמו האדם הדר באשפה. ומשימות נאבדים השמרים שלו. ועל דא אמרו** י״ז) **הגוף מן הכותי בחייו טמא ובמותו טהור למה בשביל שתאבד נשמתא דיליה והגוף ישוב אל העפר כשהיה. היהודי בחייו טהור ובמותו טמא בשביל שנשמתו עולה למקום גבוה ונשאר נפש הבהמית בגוף ועל דא זה נקרא טמא במותו והכותי טהור. למה״ד**

SPONSORED LZ"N

AHARON BEN YAAKOV SHALOM • LEAH BAS YITZHAK